

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2023-05-11

Diarienummer:
KSN-2023-00892

Handläggare:
Tomas Anderson

Yttrande över kommunrevisionens uppföljande granskning avseende fyra av revisionens genomförda granskningar under åren 2020–2021

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge yttrande till kommunrevisionen i enlighet med ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Kommunrevisionen har överlämnat rapport över en uppföljande granskning av fyra granskningar som genomfördes under år 2020–2021 till kommunstyrelsen, plan- och byggnadsnämnden, gatu- och samhällsmiljönämnden, omsorgsnämnden, utbildningsnämnden och äldre- och vårdnämnden för yttrande senast den 30 juni 2023.

Två av granskningarna berör endast kommunstyrelsens ansvarsområde medan de övriga till olika del berör flera nämnder. För tre av granskningarna bedömer kommunrevisionen att åtgärder inte helt har vidtagits till revisionens rekommendationer. För en granskning görs bedömningen att åtgärder ej har vidtagits.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i samarbete med stadsbyggnadsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Föredragning

Under åren 2020–2021 genomförde kommunrevision fyra granskningar som nu varit föremål för en uppföljande granskning. Syftet med den uppföljande granskningen har varit att bedöma om de granskade nämnderna och kommunstyrelsen vidtagit

tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och åtgärdsförslag som lämnats i granskningen.

De fyra tidigare granskningarna och de nämnder som berörs är

- Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor (kommunstyrelsen)
- Granskning av klimatanpassning i fysisk planering (kommunstyrelsen och plan- och byggnadsnämnden)
- Granskning av strategisk kompetensförsörjning (kommunstyrelsen, gatu- och samhällsmiljönämnden, omsorgsnämnden, utbildningsnämnden och äldre- och vårdnämnden)
- Granskning av strategisk planering av el- och VA-försörjning (kommunstyrelsen).

Efter genomförd uppföljande granskning bedömer kommunrevisionen att kommunstyrelsen ej vidtagit åtgärder med hänsyn till revisionens rekommendationer vad avser kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor. För de övriga tre granskningarna som följts upp görs bedömningen att kommunstyrelsen och de berörda nämnderna inte helt har vidtagit åtgärder med hänsyn till rekommendationerna.

Huvudsakligen rör de ej uppfyllda revisionsfrågorna i den föreliggande granskningen styrdokument som ännu inte färdigställts eller att revisionen inte funnit dokumentation kring planerade aktiviteter som styrelsen och nämnderna inkommit med som åtgärder kopplade till de tidigare granskningarnas rekommendationer.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar kommunrevisionen att de berörda nämnderna och kommunstyrelsen fullföljer åtgärderna och återrapporterar till revisorerna.

I förslag till yttrande från kommunstyrelsen i ärendets **bilaga 1** behandlas de rekommendationer i respektive tidigare granskning där kommunrevisionen inte bedömt åtgärderna som fullföljda i uppföljningsgranskningen.

Ekonomiska konsekvenser

Att avge yttrandet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 11 maj 2023
- Bilaga 1, kommunstyrelsens yttrande
- Bilaga 2, kommunrevisionens missiv
- Bilaga 3, granskningsrapport

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Kommunstyrelsen
YttrandeHandläggare:
Tomas AndersonKommunrevisionen Uppsala kommun
kommunrevisionen@upsala.se
lena.salomon@pwc.com
Ert dnr KRN 2022-00034

Yttrande över kommunrevisionens uppföljande granskning avseende fyra av revisionens genomförda granskningar under åren 2020–2021

Kommunstyrelsen yttrar sig nedan över de rekommendationer (*i kursiv stil*) i respektive granskning (**i fet stil**) där kommunrevisionen inte bedömt åtgärderna som fullföljda i uppföljningsgranskningen.

Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

Som bakgrund till yttrandet i denna del vill kommunstyrelsen belysa den ordning som tillämpas i enlighet med kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser. Enligt detta har arbetsgivaren har en skyldighet att informera medarbetare generellt att det finns en skyldighet att anmäla bisyssla. För att uppfylla sin skyldighet anmäler medarbetare bisyssla i ett verksamhetssystem. När anmälan är gjord ska chef ha samtal med medarbetaren om innehåll i bisyslan.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska säkerställa att befintliga regler beträffande bisysslor efterlevs.

Då reglerna i lag och kollektivavtal anses vara tillräckligt tydliga bedöms behovet av uppdaterad riktlinje inte längre finnas. De nu gällande riktlinjerna kommer att föreslås upphävas. Information som vänder sig till cheferna gällande regler och hantering av bisyssla har publicerats på internwebben Insidan. Påminnelse till chefer beträffande bisysslor har likt tidigare år även gjorts under 2023.

En undersökning av direktörers och stabschefers bisysslor genomfördes i enlighet med kommunstyrelsens beslut. I personkretsen har 6 personer anmält bisysslor. Ingen bisyssla överstiger 10 timmar per månad. Vad avser typ av bisyssla är berörd chef hänvisad till muntlig redovisning i medarbetarsamtal.

Kommunstyrelsen bör verka för att riktlinjerna för bisysslor fastslår att frågor om bisysslor ska tas upp i samband med medarbetarsamtal.

Information som vänder sig direkt till medarbetare publicerades på Insidan i januari 2023.

Kommunstyrelsen bör säkerställa att de vet vem som de facto avgör om en bisyssla ska förbjudas eller inte.

I augusti 2022 fastställdes en ny delegations- och arbetsordning för kommunstyrelsen. Enligt denna ligger mandatet att fatta beslut om att förbjuda bisyssla på förvaltningsdirektör.

Information ges på Insidan om att det måste säkerställas i berörd förvaltnings delegations- och arbetsordning vem som har mandat att förbjuda bisyssla.

Kommunstyrelsen och nämnderna måste säkerställa att omprövning av tidigare godkända bisysslor äger rum i enlighet med gällande riktlinjer.

Information till chefer om att löpande uppföljning av anmälningar som kommer in gällande bisyssla ska göras på Insidan. Det gäller även bisysslor som anmälts på papper.

Granskning av klimatanpassning i fysisk planering

Kommunstyrelsen konstaterar att de rekommendationer som riktades till styrelsen i den tidigare granskningen omhändertagits i linje med yttrandet.

Granskning av strategisk kompetensförsörjning

Kommunstyrelsen rekommenderas säkerställa att prognoser och planering av det långsiktiga kompetensförsörjningsarbetet genomförs regelbundet exempelvis för kompetensförsörjningsbehovet på 5–10 år.

Utveckling av metoden för kompetensförsörjningsplanering pågår fortfarande. I det kvarvarande arbetet ingår att ta ställning till hur mer långsiktiga prognoser för kompetensförsörjning ska utformas och användas. Kommunens verksamheter har i dagsläget tillgång till olika prognosunderlag, bland annat via kommunens gemensamma beslutsstödsystem och andra IT-lösningar.

Kommunstyrelsen rekommenderats att säkerställa att samverkan mellan universitet och högskolor inkluderas i det strategiska kompetensförsörjningsarbetet.

Samverkan vidareutvecklas löpande i linje med rekommendationen. Dokumentation kring sådan samverkan finns.

Granskning av strategisk planering av el- och VA-försörjning

Dialog behöver föras om hur kommunens olika funktioner gemensamt ska samordna sig gentemot externa aktörer för att få till en effektivare beslutsprocess avseende val av elförsörjningsmetoder. För att den samordningen ska få tydlig effekt behöver detta diskuteras i dialog mellan externa parterna och leda till samhandling.

Stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret arbetar samordnat med kontaktvägarna gentemot stam-, region- och lokalnätsägarna i samhällsbyggandet. Med den främsta nätägaren Vattenfall sker terminsvisa avstämningar. Inför dessa möten sätts agendan gemensamt med berörda parter inom Uppsala kommun.

För att arbeta fram en investeringsstrategi för VA-försörjningen som leder till största möjliga koncernnytta behöver samordningen/avvägning mellan olika faktorer/krav uttryckta i olika upprättade styrdokument utvecklas.

Den samlade investeringsstrategin utvecklas löpande. Som framhålls i tidigare yttrande görs de långsiktiga avvägningarna inom ramen för den pågående revideringen av översiktsplanen och tillhörande planeringsstrategi, vid sidan av de löpande bedömningar som görs av investeringspåverkan inom den strategiska fysiska planeringen. En viktig del inom investeringsstrategin är framtagna genom VA-infrastrukturplanen som kan tjäna som strategiskt verktyg för framtida investeringar.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Ordförande

John Hammar
Sekreterare

Datum:
2023-03-03

Diarienummer:
KRN-2022-00034

KOMMUNREVISIONEN

Mottagare:

Plan- och byggnadsnämnden
Gatu- och samhällsmiljönämnden,
Omsorgsnämnden
Utbildningsnämnden
Äldrenämnden
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige för kännedom

Uppföljande granskning avseende fyra av revisionens genomförda granskningar under åren 2020-2021

PwC har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en uppföljande granskning av ett urval av granskningar genomförda under åren 2020-2021. Syftet har varit att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskningar. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Totalt görs en uppföljning av fyra granskningar:

- Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor
- Granskning av klimatanpassning i fysisk planering
- Granskning av strategisk kompetensförsörjning
- Granskning av strategisk planering av el- och VA-försörjning

De bedömningar som lämnas utifrån respektive granskning framgår nedan:

- Vi bedömer att kommunstyrelsen *ej* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor.
- Vi bedömer att kommunstyrelsen och plan- och byggnadsnämnden *inte helt* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av klimatanpassning i fysisk planering.
- Vi bedömer att kommunstyrelsen, gatu- och samhällsmiljönämnden, omsorgsnämnden, utbildningsnämnden och äldrenämnden *inte helt* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av strategisk kompetensförsörjning.
- Vi bedömer att kommunstyrelsen *inte helt* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av strategisk planering av el- och VA-försörjning.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi därför att berörda nämnder och kommunstyrelsen fullföljer de åtgärder som de själva angivit i sina yttranden och återrapporterar till revisorerna.

Revisionen begär yttrande över revisionens iakttagelser och rekommendation från plan- och byggnadsnämnden, gatu- och samhällsmiljönämnden, omsorgsnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och barnnämnden och kommunstyrelsen senast 2023-06-30 till kommunrevisionen@uppsala.se och till det sakkunniga biträdet, [lena.salomon@pwc.com](mailto:lens.salomon@pwc.com).

För kommunrevisionen

Lars-Olof Lindell, vice ordförande

Uppföljande granskning – effekter av kommunrevisionens fördjupade granskningar under 2020-2021

Uppsala kommun

Revisionsrapport
Februari 2023

Tobias Bjöörn, certifierad kommunal revisor
Amanda Guerra
Lena Salomon, certifierad kommunal revisor

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
2.	Granskningsresultat	5
3.	Revisionell bedömning	29

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

Revisorerna i Uppsala kommun granskar årligen delårsbokslut och årsredovisning, samt genomför fördjupade granskningar utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. De granskningar som revisionen genomför innehåller ofta förslag på åtgärder som bör genomföras. Dessa åtgärder varierar i omfattning och därmed också i tid för genomförande. En viktig del av revisionens arbete är därför att följa upp tidigare genomförda granskningar för att se om åtgärder vidtagits med anledning av dessa och om den granskade organisationen beaktat noterade brister, synpunkter och förslag.

Enligt SKR:s styrdokument *God revisionssed i kommunal verksamhet* påtalas även vikten av att följa upp de granskningar revisorerna gjort under året. Genom att regelbundet följa upp genomförda granskningar ges svar på om åtgärder med anledning av revisorernas kritik och rekommendationer har tagits i beaktande. SKR skriver vidare att uppföljningen kan genomföras som en särskild granskningsinsats med skriftlig rapport. Uppföljningen ger också underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning, och blir därmed en grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

Mot bakgrund av detta och med utgångspunkt i den risk- och väsentlighetsanalys som upprättats har kommunens revisorer beslutat att genomföra en samlad uppföljning av ett urval av granskningar genomförda under åren 2020-2021.

Syfte och frågeställningar

Syftet med granskningen är att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskningar.

Granskningen har sin utgångspunkt i följande revisionsfrågor:

- Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?
- Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Avgränsning

Granskningen avser uppföljning av ett urval av granskningar genomförda åren 2020–2021

Totalt görs en uppföljning av fyra granskningar:

- Granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor
- Granskning av klimatanpassning i fysisk planering
- Granskning av strategisk kompetensförsörjning
- Granskning av strategisk planering av el- och VA-försörjning

Metod

Granskningen genomförs genom sammanställning av revisorernas synpunkter och rekommendationer samt nämndernas yttranden och åtaganden.

Utskick har skett av skriftliga frågor till förvaltningen samt genomgång av erhållna svar. Vidare har dokumentstudier och genomgång skett av relevanta protokoll, beslut och handlingar. Detta för att inhämta lägesbild för respektive granskning.

Rapporten har varit föremål för sakavstämning av innan färdigställande.

2

Granskningsresultat

Hantering och kontroll av anställdas bisysslor (2020)

År 2020 genomfördes en granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor. Den sammanfattade bedömningen av granskningen var att kommunen inte hade en tillfredsställande och ändamålsenlig intern styrning och kontroll beträffande förekommande bisysslor.

De brister som framkom i granskningen var följande:

- Kännedomen om förekommande bisysslor föreföll vara bristande på grund av brister i följsamhet till gällande rutiner.
- Otydlighet från arbetsgivarens sida om vad som är att betrakta som en bisyssla samt vilken skyldighet som åligger medarbetarna när det gäller anmälan av en bisyssla.
- Vissa av de identifierade bisysslorna var att betrakta som konkurrerande utifrån såväl externa som interna regler.
- Granskningen omfattade en dataanalys. Kommunen för egen del identifierade endast ca 1,8% av de bisysslor som identifierats inom ramen för dataanalysen.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av styrelsen?

Iakttagelser

Uppsala kommuns förtroendevalda revisorer översände ett missiv till kommunstyrelsen för granskning av hantering och kontroll av anställdas bisysslor 2020-04-17.

Kommunstyrelsen behandlade revisionsgranskningen vid sitt sammanträde 2020-09-16 § 221 och fattade följande beslut: Förslag till yttrande godkänns och överlämnas till kommunrevisionen samt uppdrar stadsdirektören att ta fram och redovisa till kommunstyrelsen vilka eventuella bisysslor som innehas av förvaltningsdirektörerna, stabscheferna och de verkställande direktörerna i de kommunala bolagen.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår följande:

- Ett arbete pågår med att uppdatera riktlinjerna beträffande bisysslor.
- Information till chefer för vidare information till arbetstagare gavs när kommunen påbörjade arbetet med att uppdatera riktlinjerna. Information lades även ut på kommunens intranät och en rutin för anmälan om bisyssla togs fram. Under hösten 2020 skulle det påminnas om detta till chefer för vidare information till arbetstagare.
- I granskningen framkommer en stor skillnad mellan det antal bisysslor som kom fram i granskningen och de som var kända av Uppsala kommun. En förklaring till det kan vara att uppgifter efterforskades i granskningen. Arbetsgivaren ska enligt gällande kollektivavtal inte själv efterfråga eller ta reda på vilka arbetstagare som har en bisyssla, bara säkerställa att arbetstagarna får information. Men även detta gör att det är bra med den planerade påminnelsen under hösten 2020.
- Förtroendeskadlig bisyssla regleras i lagen om offentlig anställning (LOA).

- En bisyssla behöver och bör inte formellt godkännas av arbetsgivaren. Arbetsgivaren ska känna till att arbetstagaren har en bisyssla och har möjlighet att förbjuda den om det krävs. Även om bisyssla inte formellt godkänns är det viktigt att bedömning av kända bisysslor stäms av regelbundet.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av styrelsen?

Ja.

Vår granskning visar att revisorernas synpunkter har besvarats av kommunstyrelsen. I sitt yttrande besvarar kommunstyrelsen samtliga rekommendationer.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats? Sida 1/2

lakttagelser

Rekommendation 1: Kommunstyrelsen och nämnderna ska säkerställa att befintliga regler beträffande bisysslor efterlevs.

I samband med att kommunstyrelsen behandlade granskningen tog styrelsen beslut om att redovisa till kommunstyrelsen vilka eventuella bisysslor som innehas av förvaltningsdirektörerna, stabscheferna och de verkställande direktörerna i de kommunala bolagen. Genom protokollgenomgång av kommunstyrelsens protokoll för perioden september 2020 - december 2021 kan vi inte se att några bisysslor redovisats till kommunstyrelsen.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår att ett arbete pågår med att uppdatera befintliga riktlinjer. Det framgår däremot av ett skriftligt svar från kommunstyrelsen att kommunen inte kommer att fastställa specifika riktlinjer för hantering av bisyssla eftersom det centrala kollektivavtalet anses tillräckligt tydligt. Kommunen har däremot infört ett digitalt format för anmälning av bisyssla i syfte att få bättre uppföljning. Det framgår av skriftligt svar att kommunledningskontoret avser fortsätta arbetet med att uppmana medarbetare att nyanmäla bisysslor och att göra anmälan enligt digital rutin på bisysslor. Chefer kommer även att påminnas om att detta är en prioriterad uppgift vid APT och medarbetarsamtal.

I kommunstyrelsens yttrande framgick att en påminnelse till chefer beträffande bisysslor var planerad under hösten 2020. Det framkommer av skriftligt svar från kommunstyrelsen att en påminnelsen gick ut som planerat. Det togs inför det fram ett informationsmaterial som presenterades för chefer i olika chefs- och ledningsgrupper. Presentationen var även anpassad så att chefer kunde använda den i sin information till arbetstagare under hösten. Påminnelse gick även ut på samma sätt hösten 2021.

Rekommendation 2: Hänsyn till risker vid bedömning

Vid granskningen gavs rekommendation om att kommunstyrelsen och nämnderna bör verka för att det vid bedömningen av om en bisyssla är lämplig, tas hänsyn till de risker det kan medföra om kommunen köper, eller kan komma att köpa, varor och/eller tjänster från det företag där den anställda innehar en funktionärspost.

I yttrandet framhåller kommunstyrelsen att vid bedömning av bisyssla tas hänsyn till lagen om offentlig anställning (LOA). Vid bedömning av bisyssla är detta en del att ta hänsyn till.

Rekommendation 3: Frågor om bisysslor ska tas upp i samband med medarbetarsamtal

Vid granskningen gavs rekommendation om att kommunstyrelsen bör verka för att riktlinjerna för bisysslor fastslår att frågor om bisysslor ska tas upp i samband med medarbetarsamtal.

I yttrandet framhåller kommunstyrelsen att detta kommer att behandlas i arbetet med att uppdatera riktlinjerna. Uppdatering av riktlinjerna har däremot inte färdigställts, se revisionsfråga 1.

Av skriftligt svar från kommunstyrelsen framgår att chefer årligen uppmanas att i medarbetardialogen peka på olika skyldigheter som arbetstagaren har, bland dem skyldigheten att anmäla bisyssla. Inför kommande lönesamtal kan uppmaningen till cheferna återaktiveras, men eftersom risken för att detta drunknar i andra viktiga samtalselement övervägs en ny information direkt till arbetstagarna via insidan.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats? Sida 2/2

Rekommendation 4: Säkerställa vem som avgör om en bisyssla ska förbjudas eller inte

Vid granskningen gavs rekommendation om att kommunstyrelsen bör säkerställa att de vet vem som de facto avgör om en bisyssla ska förbjudas eller inte.

I det skriftliga svaret från kommunstyrelsen framgår att diskussionen om förbud av bisysslor åter väckts i kommunen under 2022. Bisysloförbud aktualiseras främst avseende förtroendeskadlig verksamhet och sällan när det gäller konkurrens. Om en bisyssla förbjuds ges arbetstagaren rimlig resit för att avveckla den. Konsekvensen av en fortsatt pågående – förbjuden bisyssla - skulle kunna vara uppsägning på grund av personliga skäl. Detta är emellertid inte prövat i kommunen i nuläget.

Vidare framgår av det skriftliga svaret att ett beslut om förbud mot att fortsätta med viss bisyssla kan innebära ett stort ingrepp i medarbetarens privata ekonomi och grunden för beslutet ska noga prövas och därefter följas upp. Graden av förtroendeskada ska inför varje beslut prövas mot de interna och externa konsekvenser ett beslut om förbud för med sig.

Det framgår av yttrandet att respektive förvaltningsdirektör beslutar om förbud mot bisyssla. I arbetet med uppdateringen av riktlinjerna kommer chefs bedömning att ses över för att säkra de bisysslor som ska förbjudas faktiskt förbjuds av respektive förvaltningsdirektör. Uppdatering av riktlinjerna har däremot inte färdigställts, se rekommendation 1.

Rekommendation 5: Omprövning av tidigare godkända bisysslor

Vid granskningen gavs rekommendation om att kommunstyrelsen och nämnderna måste säkerställa att omprövning av tidigare godkända bisysslor äger rum i enlighet med gällande riktlinjer.

I yttrandet framhåller kommunstyrelsen att en bisyssla behöver och bör inte formellt godkännas av arbetsgivaren. Även om bisyssla inte formellt godkänns är det viktigt att bedömning av kända bisysslor stäms av regelbundet. Det pågår ett arbete med att uppdatera riktlinjerna där detta kommer behandlas. Uppdatering av riktlinjerna har däremot inte färdigställts, se rekommendation 1.

Av det skriftliga svaret från kommunstyrelsen framgår att den rutin som finns idag kommer att föras med ett förtydligande med avseende äldre bisysloanmälningar. Det framgår dock inte när uppdateringen kommer att ske.

Bedömning

Revisionsfråga 2: Har synpunkterna och förslagen förbättrats?

Nej.

Vår granskning visar att revisorernas synpunkter och förslag endast i mindre utsträckning har åtgärdats.

Sammanfattning av rekommendationer och åtgärder återfinns på efterföljande sida.

Sammanfattning av åtgärdade rekommendationer

Rekommendation	Rekommendation genomförd
Rekommendation 1 Kommunstyrelsen och nämnderna ska säkerställa att befintliga regler beträffande bisysslor efterlevs.	Riktlinjerna har inte uppdaterats ännu, det framkommer inte när uppdateringen ska vara klar. Påminnelse till chefer beträffande bisysslor har genomförts, hösten 2020 och hösten 2021. Medarbetare uppmanas att nyanmäla bisysslor. Genom protokollgenomgång av kommunstyrelsens protokoll för perioden september 2020 - december 2021 kan vi inte se att några bisysslor redovisats till kommunstyrelsen.
Rekommendation 2 Kommunstyrelsen och nämnderna bör verka för att det vid bedömningen av om en bisyssla är lämplig, tas hänsyn till de risker det kan medföra om kommunen köper, eller kan komma att köpa, varor och/eller tjänster från det företag (eller motsvarande) där den anställda innehar en funktionärspost.	I yttrandet framhåller kommunstyrelsen att vid bedömning av bisyssla tas hänsyn till lagen om offentlig anställning (LOA).
Rekommendation 3 Kommunstyrelsen bör verka för att riktlinjerna för bisysslor fastslår att frågor om bisysslor ska tas upp i samband med medarbetarsamtal.	Chefer uppmanas årligen att i medarbetardialogen peka på olika skyldigheter som arbetstagaren har, bland dem skyldigheten att anmäla bisyssla. Ny information övervägs direkt till arbetstagarna via insidan.
Rekommendation 4 Kommunstyrelsen bör säkerställa att de vet vem som de facto avgör om en bisyssla ska förbjudas eller inte.	Förvaltningsdirektör beslutar om förbud mot bisyssla. Detta skulle förtydligas i den uppdaterade riktlinjen, som ännu inte är färdigställd.
Rekommendation 5 Kommunstyrelsen och nämnderna måste säkerställa att omprövning av tidigare godkända bisysslor äger rum i enlighet med gällande riktlinjer.	Den rutin som finns idag kommer att föras med ett förtydligande med avseende äldre bisyssloanmälningar. Det framgår dock inte när uppdateringen kommer att ske.

Klimatanpassning i fysisk planering (2020)

År 2020 genomfördes en granskning avseende klimatanpassning i fysisk planering. Den sammanfattade bedömningen av granskningen var att kommunstyrelsen och plan- och byggnadsnämnden *de/vis* säkerställde att den fysiska planeringen tog hänsyn till klimatförändringar på ett ändamålsenligt sätt, samt att den interna kontrollen inom området *de/vis* var tillräcklig.

De brister som framkom i granskningen var följande:

- En uttömmande risk- och sårbarhetsanalys av klimatförändringarnas påverkan på den bebyggda miljön hade inte genomförts.
- Översiktsplanen hade ett tydligt fokus mot översvämningssrisker men behandlade inte på ett tydligt och heltäckande sätt andra risker som förväntas följa av ett förändrat klimat, eller vilka åtgärder som behöver vidtas för att minska dessa risker.
- Behov finns av att förbättra kunskapen kring var ras och skred riskerar att bli vanligare. Även eronsionsrisken behöver utredas och dokumenteras.
- Utanför detaljplanelagt område saknas en tillförlitlig och systematisk rutin för att fånga upp samtliga klimatrisker.
- Plan- och byggnadsnämndens uppföljning av handlingsplanen för trygghet och säkerhet har varit mycket överskådlig. Åtgärderna i handlingsplanen har inte förankrats i verksamheten bland tjänstepersoner som arbetar med detaljplanering.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

Iakttagelser

Uppsala kommuns förtroendevalda revisorer översände ett missiv till kommunstyrelsen och plan- och byggnadsnämnden för granskning av klimatanpassning i fysisk planering 2021-03-19.

Kommunstyrelsen behandlade revisionsgranskningen vid sitt sammanträde 2021-06-16 § 192 och fattade följande beslut: Förslag till yttrande godkänns och överlämnas till kommunrevisionen.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår följande:

- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har genomfört en kartläggning av områden där förhöjd risk för ras, skred och erosion föreligger inom Uppsala kommun. Detta kartmaterial har under mars 2021 lagts in i kommunens webbaserade kartverktyg och där tillgängliggjorts för användning.
- Det förslag på direktiv för revidering av översiktsplanen, som tagits fram för beslut, omfattar att en riskanalys genomförs med fokus på klimatförändringar och dess påverkan på den fysiska planeringen. I den analysen kommer synpunkter som framkommit i rapporten att tas med.

Plan- och byggnadsnämnden behandlade revisionsgranskningen vid sitt sammanträde 2021-06-23 § 152 och fattade följande beslut: Förslag till yttrande godkänns och överlämnas till kommunrevisionen.

Av plan- och byggnadsnämndens yttrande framgår följande:

- Den uppdaterade kartan är ett underlag vid all handläggning inom plan- och byggnadsnämndens ansvarsområde.

- En rutin för att bedöma risk för ras och skred vid bygglovsgivning i äldre detaljplaner och utanför detaljplanelagt område kommer att tas fram.
- Det finns god kompetens angående översvämningar bland handläggarna men de kommer att tillföras ökade kunskaper inom området ras och skred kopplat till framtida klimatpåverkan. I vilken form kompetensutvecklingen ska genomföras kommer att utredas.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

Ja.

Vår granskning visar att revisorernas synpunkter har besvarats av både kommunstyrelsen och plan- och byggnadsnämnden. I sina yttranden besvarar kommunstyrelsen och plan- och byggnadsnämnden samtliga rekommendationer.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats? Sida 1/2

Iakttagelser

Rekommendation 1: Analyser och underlag för områden som riskerar att drabbas av ras/skred och erosion (KS)

Vid granskningen gavs rekommendation att kommunstyrelsen ska säkerställa att fullgoda analyser och underlag finns tillgängliga för vilka områden i kommunen som riskerar att drabbas av ras/skred och erosion som en följd av ett förändrat klimat.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap genomfört en kartläggning av områden där förhöjd risk för ras, skred och erosion föreligger inom Uppsala kommun. Detta kartmaterial har i mars 2021 lagts in i kommunens webbaserade kartverktyg och tillgängliggjorts för användning.

Vi har tagit del av ett arbetsmaterial i form av en kartläggning av klimatrelaterade risker. I kartläggningen tas hänsyn till områden med risk för höga temperaturer, översvämningar, ras, skred och erosion. Kartläggningen är även underlag till översiktsplanen och ska kompletteras med en utredning vad gäller översvämningsrisker från Fyrisån, som vi också tagit del av.

I ett skriftligt svar framhåller kommunstyrelsen att en strukturplan är i färdigställas som visar prioriterade skyfallsytor och skyfallsleder inom Uppsala stad som behöver säkerställas för att minska risk för översvämningar. Insamling och tillgängliggörande av övergripande analyser och underlag från geodatasamverkan (MSB, SGI, SGU) pågår även.

Rekommendation 2: Revidering av översiktsplan (KS)

Vid granskningen gavs rekommendation att kommunstyrelsen, vid revidering av kommunens översiktsplan, tar hänsyn till de synpunkter som framkommit i revisionsrapporten.

I kommunstyrelsens yttrande framgår att i enlighet med krav i plan- och bygglagen (PBL) ska det i översiktsplanen framgå hur kommunen ser på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av klimätförändringar. Det förslag på direktiv för revidering av översiktsplanen, som tagits fram för beslut, omfattar att en riskanalys genomförs med fokus på klimätförändringar och dess påverkan på den fysiska planeringen. I den analysen kommer synpunkter som framkommit i rapporten att tas med.

Kommunstyrelsen skriver i sitt svar att den riskanalys som skulle genomföras enligt yttrandet inte tagits fram. Däremot pågår motsvarande arbete/analys med rapporten *Kartläggning av klimatrelaterade risker, underlagsrapport till översiktsplanen*, som vi även tagit del av.

Vi har även tagit del av projektdirektiv för revidering av översiktsplanen där fokusområden för revideringen framgår. Bland annat framgår exempel på tematiska fokusområden för hållbar samhällsutveckling där tydliggörande av klimatanpassningsbehoven finns med.

Av skriftligt svar framgår att en reviderad översiktsplan skulle antas år 2024. Just nu är tidplanen under översyn på grund av bland annat ny politisk konstellation i kommunen. Inom arbetet med revidering av översiktsplanen har fördjupade studier av risk för värmeöar, kröntäckningsanalys och skyfallskarteringar gjorts. MSB:s rapport och kartering inarbetas även i revideringen. Förslag på nya riktlinjer och planeringsinriktningar vad gäller klimatanpassning har tagits fram till revideringen av översiktsplanen.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats? Sida 2/2

Rekommendation 3: Dokumenterade rutiner inom planläggning och bygglovsprocess (PBN)

Vid granskningen gavs rekommendation att plan- och byggnadsnämnden ska säkerställa att dokumenterade rutiner upprättas för att fånga upp var framtida risker finns för ras/skred och erosion, både inom planläggning och bygglovsprocess. Nämnden behöver särskilt säkerställa att bygglovsärenden utanför detaljplanelagt område på ett systematiskt sätt fångar upp klimatrisker.

I plan- och byggnadsnämndens yttrande framgår att kommunens webbaserade kartverktyg, som sedan mars 2021 innehåller MSB:s kartläggning av områden där förhöjd risk för ras, skred och erosion föreligger, är ett underlag vid all handläggning inom plan- och byggnadsnämndens ansvarsområde. Utöver det ska en rutin för att bedöma risk för ras och skred vid bygglovsgivning i äldre detaljplaner och utanför detaljplanelagt område tas fram.

Av skriftligt svar framhåller plan- och byggnadsnämnden att rutinen för att bedöma risk och skred vid bygglovsgivning i äldre detaljplaner ej är färdigställd. En arbetsgrupp finns som under året arbetat med att ta fram rutinen tillsammans med miljösamordnare inom avdelningen.

Rekommendation 4: Utbildningsinsatser bland handläggare (PBN)

Vid granskningen gavs rekommendation att plan- och byggnadsnämnden bör utvärdera om utbildningsinsatser behöver genomföras bland handläggare för att säkerställa att klimatrisker fångas upp.

I yttrandet framhåller nämnden att det finns god kompetens angående översvämningar bland handläggarna men de kommer att tillföras ökade kunskaper inom området ras och skred kopplat till framtida klimatpåverkan. I vilken form kompetensutvecklingen ska genomföras kommer att utredas. Det har under vår uppföljning inte framkommit om denna utredning genomförts eller vad resultatet blev.

Av det skriftliga svaret framgår att nämnden haft en kunskapshöjande insats med information om en ny översvämningskartering av Fyrisån. Information från den karteringen finns i kommunens kartlager som används av nämnden vid handläggning.

Det framgår även av skriftligt svar att det pågår ett förbättringsarbete som syftar till att ta fram rutiner och checklistor för skyfall, ras och skred i handläggningen samt öka kunskapen om ämnet. Detta är planerat att vara klart till sommaren. Det som är gjort hittills är specifika insatser för att öka medvetenheten och kunskapen generellt. Bland annat har alla fått en internutbildning av ansvarig för miljö- och klimatfrågor inom förvaltningen (område bygglov). Detta har gjorts under 2022.

Bedömning

Revisionsfråga 2: Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Delvis.

Vår granskning visar att revisorernas synpunkter och förslag delvis åtgärdats.

Sammanfattning av rekommendationer och åtgärder återfinns på efterföljande sida.

Sammanfattning av åtgärdade rekommendationer

Rekommendation	Rekommendation genomförd
Rekommendation 1 Att kommunstyrelsen säkerställer att fullgoda analyser och underlag finns tillgängliga för vilka områden i kommunen som riskerar att drabbas av ras/skred och erosion som en följd av ett förändrat klimat.	Inom ramen för granskningen har vi tagit del av analyser och underlag för områden i kommunen som riskerar att drabbas av ras/skred och erosion.
Rekommendation 2 Att kommunstyrelsen, vid revidering av kommunens översiktsplan, tar hänsyn till de synpunkter som framkommit i denna rapport.	Ny översiktsplan är under framtagande. Direktivet till ny översiktsplan ses över utifrån den rådande politiska viljeriktningen för Uppsalas fysiska utveckling. De underlag som tagits fram inom arbetet med revideringen av översiktsplanen vad gäller klimatanpassning kommer att tillgängliggöras i kommunens webbkarta.
Rekommendation 3 Att nämnden säkerställer att dokumenterade rutiner upprättas för att fånga upp var framtida risker finns för ras/skred och erosion, både inom planläggning och bygglovsprocess. Nämnden behöver särskilt säkerställa att bygglovsärenden utanför detaljplanlagt område på ett systematiskt sätt fångar upp klimatrisker.	Rutinen för att bedöma risk och skred vid bygglovsgivning i äldre detaljplaner ej är färdigställd.
Rekommendation 4 Nämnden bör utvärdera om utbildningsinsatser behöver genomföras bland handläggare för att säkerställa att klimatrisker fångas upp.	Vi har inte tagit del av den utredning om i vilken form kompetensutvecklingen ska genomföras. Utbildningsinsatser har genomförts kopplat till ny översvämningsskartering av Fyrisån. Inga utbildningsinsatser har genomförts inom områdena ras och skred, vilket nämnden i sitt yttrande skrev att de skulle göra.

Strategisk kompetensförsörjning (2020)

År 2020 genomfördes en granskning av kommunens strategiska kompetensförsörjning. Den sammanfattade bedömningen av granskningen var att kommunstyrelsen och nämnderna *inte helt* säkerställt att åtgärder avseende personal- och kompetensförsörjning var ändamålsenliga.

De brister som framkom i granskningen var följande:

- Det saknas en kommunövergripande kompetensförsörjningsplan.
- Gatu- och samhällsmiljönämnden och kommunstyrelsen saknar egna kompetensförsörjningsplaner.
- Omsorgs-, utbildnings-, och äldre- och vårdnämnden hade upprättat egna kompetensförsörjningsplaner. Planerna behöver dock uppdateras eftersom nulägesbehoven som beskrivs i planerna inte ger en aktuell bild av kompetensförsörjningbehovet.
- Det finns utmaningar i rekrytering av vissa kompetenser.
- Otydligt vilka åtgärder som vidtagits utifrån uppföljningar avseende personal- och kompetensförsörjning
- Det saknas en systematisk och strukturerad uppföljning av kompetensförsörjningsplanerna.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse? Sida 1/2

Iakttagelser

Uppsala kommuns förtroendevalda revisorer översände ett missiv till kommunstyrelsen, gatu- och samhällsmiljönämnden, omsorgsnämnden, utbildningsnämnden samt äldre- och våldsbarnnämnden för granskning av strategisk kompetensförsörjning 2020-10-23.

Kommunstyrelsen behandlade revisionsgranskningen vid sitt sammanträde 2021-06-01 § 195. Av kommunstyrelsens yttrande framgår följande:

- Kommunstyrelsen arbetar med att ta fram riktlinje och vägledning för kompetensförsörjningsplanering. I metodiken som tas fram kommer prognoser, behov, mål, aktiviteter och uppföljning ingå.
- Kommunstyrelsen tar fram prognoser per nämnd och för kommunen som helhet varje höst i samband med verksamhetsplaneringen. Utformningen kommer att ses över under 2021 när den nya riktlinjen för kompetensförsörjningsplanering är beslutad.
- Kommunstyrelsen kommer att vidareutveckla och genomföra utåtriktade aktiviteter i syfte att stärka kommunens arbetsgivarvarumärke.
- Kommunstyrelsen kommer att vidareutveckla redan pågående initiativ för att säkerställa tydligare samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten. Detta genomförs som ett gemensamt åtagande och inkluderas i kompetensplaneringen.
- Utveckling av avgångssamtal och former för dokumentation är en del i utvecklingen av kompetensförsörjningsplaneringen samt en del av det systembyte med moderna gränssnitt för dokumentation som kommer att införas.
- Med stöd av vägledningen för kompetensförsörjningsplaneringen ska kompetensförsörjningsplaner inom förvaltningens verksamheter upprättas.

- Kommunstyrelsen möjliggör långsiktig kompetensutveckling och karriärmöjligheter genom utveckling av strukturerad och planerad kompetensplanering. Arbeta pågår med strukturerad ersättningsplanering, ledarförsörjningsprogram samt kompetensbaserad rekrytering.
- Kommunstyrelsen har initierat erfarenhetsutbyten med fokus på bristyrken.

Av gatu- och samhällsmiljönämnden, omsorgsnämnden, utbildningsnämnden samt äldre- och våldsbarnnämndens yttranden framgår följande:

- Avgångssamtal genomförs. Fortsatt utveckling av avgångssamtal och former för dokumentation kommer att ske i samarbete med kommunstyrelsen samt vara en del av det systembyte med moderna gränssnitt för dokumentation som kommer att införas.
- När kommunledningskontoret implementerar en ny riktlinje för kompetensförsörjning under 2021 kommer den att ingå i det fortsatta arbetet med att revidera den befintliga kompetensförsörjningsplanen och ingå som en del av den ordinarie verksamhetsplaneringen.
- I den riktlinje för kompetensförsörjning som kommer att implementeras under 2021 ingår en systematisk och strukturerad uppföljning av kompetensförsörjningsplanen. Denna metodik och de rutiner som hör till kommer att tillämpas inom nämndernas ansvarsområde.
- Genom dialogen mellan chef och medarbetare samt med hjälp av metoder, verktyg och aktiviteter som är kopplade till individens, teamets eller funktionens behov av utveckling, synliggörs kompetensutveckling och karriärmöjligheter.
- Kommunstyrelsen har initierat erfarenhetsutbyten med fokus på bristyrken där nämnderna deltar. Samarbete med aktuella förvaltningar pågår för att lyfta fram goda exempel med utgångspunkten att vi är ambassadörer för våra respektive verksamheter.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse? Sida 2/2

Bedömning

Revisionsfråga 1: Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

Ja.

Vår granskning visar att revisorernas synpunkter har besvarats av kommunstyrelsen, gatu- och samhällsmiljönämnden, omsorgsnämnden, utbildningsnämnden och äldre- och vårdnämnden. I kommunstyrelsens yttrande besvaras samtliga rekommendationer. I gatu- och samhällsmiljönämnden, omsorgsnämnden, utbildningsnämnden och äldre- och vårdnämnden yttranden besvaras samtliga rekommendationer riktade till nämnderna.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats? Sida 1/3

lakttagelser

Rekommendation 1: En kommunövergripande och enhetlig struktur (KS)

Vid granskningen gavs rekommendation att säkerställa en kommunövergripande och enhetlig struktur för kompetensförsörjningsarbetet där prognoser, behov, mål, aktiviteter och uppföljningar framgår.

I kommunstyrelsens yttrande framgår att kommunstyrelsen arbetar med att ta fram riktlinje och vägledning för kompetensförsörjningsplanering. I metodiken som tas fram kommer prognoser, behov, mål, aktiviteter och uppföljning ingå. Riktlinjen förväntas beslutas under våren 2021 och från hösten 2021 vara en del av den ordinarie verksamhetsplaneringen.

Vi har tagit del av den uppdaterade vägledningen för kompetensförsörjningsplanering som innehåller vägledning gällande behov, mål, aktiviteter och uppföljningar. Av skriftligt svar från kommunstyrelsen framkommer att en uppdatering av riktlinjen pågår och skulle ha publicerats i januari 2023. Publicering har dock inte skett ännu.

Det framkommer även av skriftligt svar från kommunstyrelsen att en större åtgärd har tillkommit – ett uppdrag att se över chefers förutsättningar. Det arbetet omfattar samtliga nämnder, men påverkar mest de verksamheter som har stora personalgrupper.

Rekommendation 2: Regelbundna prognoser och planering (KS)

Vid granskningen gavs rekommendation att säkerställa att prognoser och planering av det långsiktiga kompetensförsörjningsarbetet genomförs regelbundet exempelvis för kompetensförsörjningsbehovet på 5-10 år.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår att kommunstyrelsen tar fram prognoser per nämnd och för kommunen som helhet varje höst i samband med verksamhetsplaneringen. Utformningen kommer att ses över under 2021 när den nya riktlinjen för kompetensförsörjningsplanering är beslutad.

I skriftligt svar från kommunstyrelsen framhålls det att prognoser av det långsiktiga kompetensförsörjningsarbetet inte finns men att det kommer att finnas från och med 2023.

Rekommendation 3: Förankring och kommunikering av aktiviteter (KS)

Vid granskningen gavs rekommendation att säkerställa att aktiviteter för kommunens arbetsgivarvarumärke är förankrade och kommunicerade i de olika förvaltningarna.

Kommunstyrelsen svarade i sitt yttrande att kommunstyrelsen kommer att vidareutveckla och genomföra utåtriktade aktiviteter i syfte att stärka kommunens arbetsgivarvarumärke. Representanter från förvaltningar medverkar i externa forum som kommer att vidareutvecklas. Därtill pågår arbete med framtagande av så kallade karriärsidor och utökad information om arbetsgivarerbjudanden för förankring och kommunikation i förvaltningar samt till interna och externa intressenter.

Av det skriftliga svaret framhåller kommunstyrelsen att styrelsen deltar i olika forum där kommunen som arbetsgivare presenteras. Kommunstyrelsen stöttar också andra nämnder vid mässor. Kommunstyrelsen har under året publicerat karriärsidor på hemsidan uppsala.se, samt satsat ytterligare på kommunikation och synlighet som arbetsgivare i sociala medier.

Rekommendation 4: Inkludering av samverkan mellan universitet och högskolor (KS)

Vid granskningen gavs rekommendation att säkerställa att samverkan mellan universitet och högskolor inkluderas i det strategiska kompetensförsörjningsarbetet.

I yttrandet framgår att kommunstyrelsen kommer att vidareutveckla redan pågående initiativ för att säkerställa tydligare samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten och kommer att inkluderas i kompetensplaneringen.

Av skriftligt svar framgår att det inte finns någon dokumentation kring samverkan mellan kommunen, universitet och högskolor. Kommunstyrelsen medverkar däremot på socionomdagarna, socionomfrukost/lunch med diskussionsforum, årlig samverkan med Personalvetarprogrammet och kontinuerliga kontakter inom ramen för VFU. Ett annat exempel där KS bidrar med kompetens och resurser är samverkan i förvaltning och utveckling av IT-lösningar som delas med bland annat Uppsala universitet för praktikplaceringar inom vård och omsorg.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats? Sida 2/3

Rekommendation 5: Genomförande och dokumentering av avgångssamtal (KS + nämnder)

Vid granskningen gavs rekommendation att säkerställa att avgångssamtal genomförs och dokumenteras som ett underlag till arbetet med att utveckla kompetensförsörjningsarbetet.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår att utveckling av avgångssamtal och former för dokumentation är en del i utvecklingen av kompetensförsörjningsplaneringen samt en del av det systembyte med moderna gränssnitt för dokumentation som kommer att införas.

Av omsorgsnämnden och äldre- och våldshälsöknämndens yttranden framgår att avgångssamtal genomförs med vissa nyckelfunktioner som till exempel sjuksköterskor, biståndshandläggare och verksamhetschefer. Av utbildningsnämndens och gatu- och samhällsmiljönämndens yttranden framgår att avgångssamtal med medarbetare inom nämndernas verksamhetsområde är en aktivitet som belyses i kompetensförsörjningsplanen.

I skriftliga svar från omsorgsnämnden, äldre- och våldshälsöknämnden, utbildningsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden framgår att rutiner för hur avgångssamtal ska genomföras finns, och vår genomgång av mallarna visar att detta moment ingår. Gemensamt för alla nämnder är att närmsta chef håller avgångssamtal med sina medarbetare, ibland HR vid behov. Erfarenheterna tas vid behov hand om i samband med att kompetensförsörjningsplanen uppdateras. HR-ansvarig gör även en årlig sammanställning på aggregerad nivå utifrån samtalsunderlagen.

Vi har tagit del av nämndernas utkast till kompetensförsörjningsplaner där arbeta mer strukturerat med avgångssamtal lyfts som en viktig aktivitet i samtliga planer. Vi har även tagit del av mallar för avgångssamtal.

Rekommendation 6: Upprättning av kompetensförsörjningsplaner (KS + nämnder)

Vid förra granskningen gavs rekommendation att säkerställa att kompetensförsörjningsplaner upprättas.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår att upprättande av kompetensförsörjningsplaner ingår i riktlinjen för vägledning av kompetensförsörjningsplanering som beslutats under 2021. Med stöd av vägledningen ska kompetensförsörjningsplaner inom förvaltningens verksamheter upprättas.

Av nämndernas yttranden framgår att kompetensförsörjningsplaner är framtagna för nämndernas verksamhetsområden. När kommunstyrelsen implementerar en ny riktlinje för kompetensförsörjning kommer den att ingå i det fortsatta arbetet med att revidera befintliga kompetensförsörjningsplaner och ingå som en del av den ordinarie verksamhetsplaneringen.

Av skriftligt svar från kommunstyrelsen framgår att samtliga nämnder har kompetensförsörjningsplaner och arbetar i enlighet med beslutad kommunövergripande metodik. Det finns utkast/arbetsversioner av kompetensförsörjningsplaner som är framtagna under 2022, men det är först i verksamhetsplaneringen för 2023 som metodiken används fullt ut.

Vi har tagit del av samtliga nämnders utkast till kompetensförsörjningsplaner.

Rekommendation 7: Systematisk och strukturerad uppföljning av kompetensförsörjningsplaner (KS + nämnder)

Vid granskningen gavs rekommendation att säkerställa en systematisk och strukturerad uppföljning och av kompetensförsörjningsplanerna.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår att en systematisk och strukturerad uppföljning av planerna ingår som del i den metodik och de rutiner som hör till riktlinjen för vägledning av kompetensförsörjningsplanering. Av nämndernas yttranden framgår att denna metodik, de rutiner och den vägledning som hör till kommer att tillämpas inom nämndens ansvarsområde.

Det framgår av ett skriftligt svar från kommunstyrelsen att uppföljningar av kompetensförsörjningsarbetet kommer finnas från och med 2023. I utkasten till nämndernas kompetensförsörjningsplaner finns avsnitt om uppföljning och utvärdering.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats? Sida 3/3

Rekommendation 8: Tydliggöra möjligheter till kompetensutveckling och karriärmöjligheter (KS + nämnder)

Vid förra granskningen gavs rekommendation att tydliggöra möjligheter till kompetensutveckling och karriärmöjligheter.

I kommunstyrelsens och nämndernas yttranden framhålls att den riktlinje som kommunstyrelsen arbetar fram innefattar långsiktig kompetensutveckling och karriärmöjligheter samt strukturerad och planerad kompetensplanering, vilket nämnderna har för avsikt att implementera. Arbeta pågår kommunövergripande med strukturerad ersättningsplanering, kommunövergripande ledarförsörjningsprogram samt kompetensbaserad rekrytering.

I vägledning för kompetensförsörjningsplanering som vi tagit del av finns avsnittet "utveckla och engagera" som innehåller frågor om kompetensutvecklingsinsatser, individuella utvecklingsplaner för medarbetare och hur man kan skapa förutsättningar för att utveckla kunskaper, motivation etc.

Av skriftliga svar från nämnderna framgår flera kompetensutvecklande aktiviteter och insatser. I nämndernas verksamhetsplaner finns även åtgärder kopplade till kompetenshöjande åtgärder inom olika verksamhetsområden.

Rekommendation 9: Erfarenhetsutbyte mellan förvaltningarna (KS + nämnder)

Vid förra granskningen gavs rekommendation att upprätta ett formaliserat erfarenhetsutbyte mellan förvaltningarna i syfte att kartlägga och sprida goda exempel.

Av kommunstyrelsens och nämndernas yttrande framgår att kommunstyrelsen har initierat erfarenhetsutbyten med fokus på bristyrken. Genom samarbete mellan olika specialistfunktioner och representanter från olika förvaltningar pågår även ett formaliserat erfarenhetsutbyte ständigt utifrån upparbetade processer och nätverk kring ledarskapsträning, innovation, rekrytering och bemanning.

I skriftligt svar framhåller kommunstyrelsen att erfarenhetsutbyte sker löpande i dialog, ingen dokumentation finns kring det erfarenhetsutbyte som kommunstyrelsen har etablerat.

Bedömning

Revisionsfråga 2: Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Delvis.

Vår granskning visar att revisorernas synpunkter och förslag delvis åtgärdats.

Sammanfattning av rekommendationer och åtgärder återfinns på efterföljande sida.

Sammanfattning av åtgärdade rekommendationer (1/2)

Rekommendation	Rekommendation genomförd
Rekommendation 1 (Kommunstyrelsen) Säkerställa en kommunövergripande och enhetlig struktur för kompetensförsörjningsarbetet där prognoser, behov, mål, aktiviteter och uppföljningar framgår.	Inom ramen för granskningen har vi tagit del av den uppdaterade vägledningen för kompetensförsörjningsplanering som innehåller vägledning gällande behov, mål, aktiviteter och uppföljningar. Uppdatering av riktlinje pågår och skulle ha publicerats i januari 2023. Publicering har dock inte skett ännu.
Rekommendation 2 (Kommunstyrelsen) Säkerställa att prognoser och planering av det långsiktiga kompetensförsörjningsarbetet genomförs regelbundet exempelvis för kompetensförsörjningsbehovet på 5-10 år.	Prognoser av det långsiktiga kompetensförsörjningsarbetet finns inte.
Rekommendation 3 (Kommunstyrelsen) Säkerställa att aktiviteter för kommunens arbetsgivarvarumärke är förankrade och kommunicerade i de olika förvaltningarna.	Kommunstyrelsen deltar i olika forum där kommunen som arbetsgivare presenteras och stöttar även nämnder vid mässor. Kommunstyrelsen har under året publicerat karriärsidor på hemsidan uppsala.se, samt satsat ytterligare på kommunikation och synlighet som arbetsgivare i sociala medier.
Rekommendation 4 (Kommunstyrelsen) Säkerställa att samverkan mellan universitet och högskolor inkluderas i det strategiska kompetensförsörjningsarbetet.	Det finns ingen dokumentation kring samverkan mellan kommun och universitet/högskolor men kommunen medverkar i olika forum med universitetet. Det är inte helt tydligt hur samverkan har vidareutvecklats i enlighet med ambitionen som uttrycktes i yttrandet.
Rekommendation 5 (Kommunstyrelsen + nämnder) Säkerställa att avgångssamtal genomförs och dokumenteras som ett underlag till arbetet med att utveckla kompetensförsörjningsarbetet.	Att arbeta mer strukturerat med avgångssamtal lyfts som en viktig aktivitet i samtliga utkast till kompetensförsörjningsplaner. Vi har även tagit del av mallar för avgångssamtal.
Rekommendation 6 (Kommunstyrelsen + nämnder) Säkerställa att kompetensförsörjningsplaner upprättas.	Vi har tagit del av samtliga nämnders utkast till kompetensförsörjningsplaner, framtagna under 2022.

Sammanfattning av åtgärdade rekommendationer (2/2)

Rekommendation	Rekommendation genomförd
Rekommendation 7 (Kommunstyrelsen + nämnder) Säkerställa en systematisk och strukturerad uppföljning och av kompetensförsörjningsplanerna.	I utkasten till nämndernas kompetensförsörjningsplaner finns avsnitt om uppföljning och utvärdering.
Rekommendation 8 (Kommunstyrelsen + nämnder) Tydliggöra möjligheter till kompetensutveckling och karriärmöjligheter.	I vägledning för kompetensförsörjningsplanering finns avsnitt om kompetensutvecklingsinsatser, individuella utvecklingsplaner för medarbetare och hur man kan skapa förutsättningar för att utveckla kunskaper, motivation etc. Nämnderna har flera kompetensutvecklande aktiviteter och insatser på gång. I nämndernas verksamhetsplaner finns åtgärder kopplade till kompetenshöjande åtgärder inom olika verksamhetsområden.
Rekommendation 9 (Kommunstyrelsen + nämnder) Upprätta ett formaliserat erfarenhetsutbyte mellan förvaltningarna i syfte att kartlägga och sprida goda exempel.	Erfarenhetsutbyte sker löpande. Det finns ingen dokumentation kring det erfarenhetsutbyte kommunstyrelsen etablerat.

Granskning av strategisk planering av el- och VA-försörjning (2021)

År 2021 genomfördes en granskning av kommunens strategiska planering av el- och VA-försörjning. Den sammanfattade bedömningen av granskningen var att kommunstyrelsen och nämnderna *delvis* säkerställt att arbetet med översiktsplaneringen hanterar el- och VA-försörjningen på ett tillfredsställande sätt.

De brister som framkom i granskningen var följande:

- Översiktsplan 2016 för Uppsala kommun behandlar kraftledningar i stamnätet, men inte regionnätets utveckling, stationsförstärkningar eller anslutningar till stamnätet.
- Elnätet har nuvarande och prognostiserade effektbrister.
- Svårigheter att prognostisera effektbehovet finns för tillfället då kommunen diskuterar olika elförsörjningsmetoder som ska användas vid t ex utbyggnad av spårväg. Extern aktör uttrycker en risk att de inte kan leverera om inte beslut tas och kommuniceras tillräckligt tidigt.
- Samarbetet mellan externa aktörer och kommunen anses vara komplicerat på grund av kommunens storlek, där olika funktioner inte samordnar sitt arbete.
- Avstämningar mellan tjänstepersoner vid kommun respektive bolag avseende den löpande VA-planeringen och projekthanteringen förekommer men är inte fullt ut formaliserade.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av styrelsen?

Iakttagelser

Uppsala kommuns förtroendevalda revisorer översände ett missiv till kommunstyrelsen för granskning av strategisk planering av el- och VA-försörjningen 2021-10-22.

Kommunstyrelsen behandlade revisionsgranskningen vid sitt sammanträde 2022-02-08 § 14 och fattade följande beslut: Förslag till yttrande godkänns och överlämnas till kommunrevisionen.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår följande:

- En mötesserie har under 2021 etablerats för kontinuerlig samordning och informationsutbyte mellan stadsbyggnadsförvaltningens strategiska planering och planeringsavdelningen på Uppsala Vatten (UVAB).
- Sedan hösten 2020 finns en koncernövergripande etableringsfunktion, med fokus på långsiktig planering ur primärt näringslivets industriella behov av infrastruktur såsom el, mark och strategiska behov av VA- frågor.
- På överordnad nivå finns utvecklingsledningsgrupp samhällsbyggnad där förvaltnings- och bolagschefer möts om strategiska frågor med det uttalade syftet att skapa samsyn.
- Möjligheten att etablera även ett snävare chefsforum med medverkan av UVAB, stadsbyggnadsförvaltningen, samt kommunledningskontorets näringslivsavdelning ska ses över.
- I direktivet för översiktsplanearbetet framhålls vikten av att ta fram långsiktiga strategier för de tekniska försörjningssystemen. Arbetet har inletts hösten 2021 och berörda aktörer har kontaktats. Arbetet ska avrapporteras löpande i kommunstyrelsens arbetsutskott.

- Stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret har samordnat kontaktvägarna gentemot stam-, region- och lokalnätsägarna i samhällsbyggandet.
- Elektrifiering av transportsystemet kommer att belysas i det färdplanearbete som görs för att nå kommunens klimatmål.
- Kommunkoncernens långsiktiga investeringspåverkan på den samlade kommunalekonomin bedöms i den löpande strategiska fysiska planeringen. Kommunstyrelsen har till sitt förfogande ett eget verktyg för sådana långsiktiga sammanhållna ekonomiska bedömningar.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

Ja.

Vår granskning visar att revisorernas synpunkter har besvarats av kommunstyrelsen. I sitt yttrande besvarar kommunstyrelsen samtliga rekommendationer.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats? Sida 1/2

lakttagelser

Rekommendation 1: Forum för att diskutera och skapa samsyn

Vid granskningen gavs rekommendation att säkerställa att ändamålsenliga och tillräckliga forum finns för att diskutera och skapa samsyn avseende strategiska VA-försörjningsfrågor.

I kommunstyrelsens yttrande framhålls det att en mötesserie etablerats för kontinuerlig samordning och informationsutbyte mellan stadsbyggnadsförvaltningens strategiska planering och planeringsavdelningen på Uppsala Vatten (UVAB). En koncernövergripande etableringsfunktion finns även, med fokus på långsiktig planering ur primärt näringslivets industriella behov av infrastruktur såsom el, mark och strategiska behov av VA-frågor. På överordnad nivå finns utvecklingsledningsgrupp samhällsbyggnad där förvaltnings- och bolagschefer möts om strategiska frågor med det uttalade syftet att skapa samsyn. Etablering av ett snävare chefsforum med medverkan av UVAB, stadsbyggnadsförvaltningen, samt kommunledningskontorets näringslivsavdelning ska ses över.

Vi har tagit del av minnesanteckningar från möten mellan kommunen, koncernen och externa parter om bland annat laddinfrastruktur och eldistribution.

Det är oklart huruvida översyn skett av etablering av snävare chefsforum. Av skriftligt svar från kommunstyrelsen framgår att inga underlag eller resultat finns.

Rekommendation 2: Ny översiktsplan och involvering av berörda aktörer

Vid granskningen gavs rekommendation att säkerställa att strategiska el- och VA-försörjningsfrågor beaktas i det fortsatta arbetet med ny översiktsplan och att berörda aktörer involveras i tillräcklig utsträckning.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår att arbetet med översiktsplanen har inletts hösten 2021 och berörda aktörer har kontaktats. Arbetet ska avrapporteras löpande i kommunstyrelsens arbetsutskott. Av skriftligt svar från kommunstyrelsen framgår att en reviderad översiktsplan skulle antas år 2024. Just nu är tidplanen under översyn på grund av bland annat ny politisk konstellation i kommunen.

Vi har tagit del av projektdirektiv för revidering av översiktsplanen där fokusområden för revideringen framgår. Bland annat framgår exempel på tematiska fokusområden för hållbar samhällsutveckling där långsiktig utveckling av hållbara tekniska försörjningssystem, inklusive energisystem och vatten och avlopp, finns med.

Rekommendation 3: Dialog mellan kommunen och externa parter

Vid granskningen gavs rekommendation att dialog behöver föras om hur kommunens olika funktioner gemensamt ska samordna sig gentemot externa aktörer för att få till en effektivare beslutsprocess avseende val av elförsörjningsmetoder.

I yttrandet framgår det att Stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret har samordnat kontaktvägarna gentemot stam-, region- och lokalnätsägarna i samhällsbyggandet.

Vi har tagit del av en presentation och tillhörande minnesanteckningar från ett möte om laddinfrastruktur mellan kommunen och koncernen. Det framkommer dock inte hur kommunens olika funktioner samordnar sig gentemot externa aktörer.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats? Sida 2/2

Rekommendation 4: Avvägning mellan olika faktorer i styrdokument

Vid granskningen gavs rekommendation att kommunstyrelsen behöver utveckla samordningen/avvägning mellan olika faktorer/krav uttryckta i olika upprättade styrdokument i arbetet med att ta fram en investeringsstrategi för VA-försörjningen.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår att de långsiktiga avvägningarna görs i den pågående revideringen av översiktsplanen. Minst en gång per mandatperiod tas dessutom fram en förnyad planeringsstrategi till den planen. Planeringsstrategin fastställs i kommunfullmäktige. Därutöver fattar kommunstyrelsen beslut om utbyggnadsinriktningar som påverkar investeringsbehoven för UVAB. Det sker samordnat i samband med avrapporteringar av arbetet. UVAB deltar i beredningen av dessa beslut. Systemet för denna rullande planering utvecklas kontinuerligt.

Av skriftligt svar följer att komplett investeringsstrategi saknas.

Bedömning

Revisionsfråga 2: Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Delvis.

Vår granskning visar att revisorernas synpunkter och förslag delvis åtgärdats.

Sammanfattning av rekommendationer och åtgärder återfinns på efterföljande sida.

Sammanfattning av åtgärdade rekommendationer

Rekommendation	Rekommendation genomförd
Rekommendation 1 Säkerställa att ändamålsenliga och tillräckliga forum finns för att diskutera och skapa samsyn avseende strategiska VA-försörjningsfrågor.	Gemensam mötesserie finns med Uppsala Vatten AB. Koncenrövergripande etableringsfunktion finns. Utvecklingsledningsgrupp samhällsbyggnad där förvaltnings- och bolagschefer möts. Det är oklart huruvida översyn skett av etablering av snävare chefsforum.
Rekommendation 2 Säkerställa att strategiska el- och VA-försörjningsfrågor beaktas i det fortsatta arbetet med ny översiktsplan och att berörda aktörer involveras i tillräcklig utsträckning.	Projektdirektiv för revidering av översiktsplanen innehåller långsiktig utveckling av hållbara tekniska försörjningssystem, inklusive energisystem och vatten och avlopp, som del av ett fokusområde.
Rekommendation 3 Dialog behöver föras om hur kommunens olika funktioner gemensamt ska samordna sig gentemot externa aktörer för att få till en effektivare beslutsprocess avseende val av elförsörjningsmetoder. För att den samordningen ska få tydlig effekt behöver detta diskuteras i dialog mellan externa parterna och leda till samhandling.	Framkommer inte av svar. Vi har tagit del av en presentation och minnesanteckningar om laddinfrastruktur.
Rekommendation 4 För att arbeta fram en investeringsstrategi för VA-försörjningen som leder till största möjliga koncernnytta behöver samordningen/avvägning mellan olika faktorer/krav uttryckta i olika upprättade styrdokument utvecklas. VA-försörjning har stor ekonomisk betydelse och beslut avseende investeringar inom detta område innebär normalt att kommunen binds vid kostnader långt in i framtiden.	Investeringsstrategi saknas.

3

Revisionell bedömning

Revisionell bedömning

PwC har, på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun, genomfört en uppföljande granskning av fördjupade granskningar under 2020-2021. Syftet har varit att bedöma om omgranskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskningar.

De bedömningar som lämnas utifrån respektive granskning framgår nedan:

Vi bedömer att kommunstyrelsen *ej* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor.

Vi bedömer att kommunstyrelsen och plan- och byggnadsnämnden *inte helt* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av klimatanpassning i fysisk planering.

Vi bedömer att kommunstyrelsen, gatu- och samhällsmiljönämnden, omsorgsnämnden, utbildningsnämnden och äldre- och barnnämnden *inte helt* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av strategisk kompetensförsörjning.

Vi bedömer att kommunstyrelsen *inte helt* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av strategisk planering av el- och VA-försörjning.

2023-03-03

Lena Salomon

Uppdragsledare

Tobias Bjöörn

Projektledare